

Miesto konania: **Základná škola Kanianka**

Názov podujatia: **Medzinárodný deň gramotnosti**

Počet zapojených tried/žiakov: 16/297

8. september 2018 je pripomienkou toho, aké dôležité je pre nás vedieť čítať, písať, počítať. Svet si ho pripomína od roku 1966. Detašované pracovisko Metodicko-pedagogického centra v Trenčíne v spolupráci s Trenčianskym samosprávnym krajom, školskými úradmi Trenčianskeho kraja a s podporou Štátnej školskej inšpekcie vyhlásilo na 8. september 2018 „Deň gramotnosti“. Keďže gramotnosť je vnímaná ako symbol vzdelania, pripojili sme sa k tomuto dňu aj my.

V tomto školskom roku sme si pripomínali tento deň počas celého mesiaca september.

Aktivity Dňa gramotnosti

Hlavný kognitívny cieľ: Je cieľom stálym. Prostredníctvom aktivít realizovaných počas celého výchovno-vzdelávacieho procesu, zameraných na rozvoj čitateľskej, matematickej, prírodovednej a finančnej gramotnosti, rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť.

Hlavný afektívny cieľ: Rozvíjať a kultivovať emocionalitu, motiváciu a hodnotový systém, tvorivosť a spôsobilosti riadiť seba, svoj život k pozitívnym cieľom.

Aktivity v triedach primárneho vzdelávania

1. ročník

Predčitateľská gramotnosť

Edukačná aktivita: Dramatizácia

VVC: Aktívnym počúvaním, tvorivou dramatizáciou, tvorbou odpovedí, argumentáciou rozvíjať komunikačné kompetencie

Priebeh aktivít:

- Počúvanie rozprávky
- Riadený rozhovor, argumentácia, vyjadrenie vlastného názoru
- Pojmy (prvý, posledný, väčší, menší,...), určiť počet zúčastnených
- Rast rastlín
- Tvorivá dramatizácia

Finančná gramotnosť

Edukačná aktivita: Hra na obchod

VVC: prostredníctvom „výmenného obchodu“ prezentovať svoj hodnotový rebríček, kultivovať emocionalitu

Priebeh aktivít:

- Výber produktov, ktoré mohol dedko dopestovať, (čo nemateriálne môžeme „pestovať“)
- Vyjadrenie názoru na hodnotu produktov, kde si ich môžeme zabezpečiť
- Čo si nemôžeme kúpiť, čo je veľmi vzácne
- Vyjadrenie vlastného názoru na hodnotu prostredníctvom porovnávania
- Možnosti výmeny dopestovaných produktov, obmena s nemateriálnymi hodnotami

2. ročník

Matematická gramotnosť

Edukačná aktivita: Úlohy na reprodukčnej úrovni a úrovni prepojenia

VVC: Prostredníctvom úloh zasadených do života vytvárať pozitívny vzťah k matematike, vnímať ju ako potrebu v reálnom živote, učiť používať matematické vedomosti v rôznych situáciách.

Priebeh aktivít:

- **Pracovný list s úlohami úrovne 1, 2** – uvažovať, použiť základné algoritmy a písomne interpretovať svoje výsledky v TC čísla, premenné a počtové výkony, postupnosti, vzťahy a tabuľky

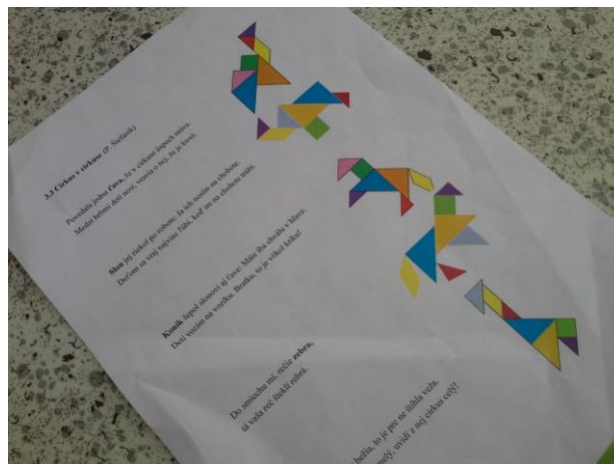
Edukačná aktivita : Hlavalam – tangram

VVC: Prostredníctvom manipulácie s hlavalamom rozvíjať tvorivosť, logické myslenie, priestorovú orientáciu, jemnú motoriku, kombinačné schopnosti, trpezlivosť, schopnosť spolupracovať, upevňovať matematické pojmy geometrických útvarov.

Priebeh aktivít:

- Báseň „Cirkus v cirkuse“
- Aktívne počúvanie – vymenovávanie zapamätaných živočíchov- objektov
- Možnosti použitia geometrických tvarov pri výtvarnom vyjadrovaní

- Skladanie konkrétnych objektov pomocou tangramu, bez predlohy, rozvíjanie tvorivosti a predstavivosti
- Skladanie konkrétnych objektov s pomocou predlohy

Prírodovedná gramotnosť

Edukačná aktivita: Zvieratá nielen v cirkuse- dotváranie tangramu

VVC: Vyhľadávať, zisťovať, identifikovať, rozlišovať a priradovať prirodzené životné prostredie živočíchom, rozvíjať emocionálny vzťah k prírode

Priebeh aktivít:

- Vyhľadávanie informácií v encyklopédii, výber vhodných informácií, zaujímavostí o konkrétnom živočíchovi
- Dotváranie životného prostredia konkrétneho živočicha vmaľovaním v skupinách, odôvodňovanie, vlastné skúsenosti
- Lepenie, dotváranie, vyjadrenie vlastného názoru
- Tvorba kompozície určených objektov z tangramu v skupinách
- Pohybové a zvukové vyjadrenia, vyjadrenia vlastného názoru žiakov k prírode, zaradenie do ich hodnotového rebríčka

Záver vyučovania: zhodnotenie, vyjadrenie názoru detí, prezentovanie

3. ročník

Matematická a prírodovedná gramotnosť

Edukačná aktivita: *Úlohy na úrovni prepojenia*

VVC: *Prostredníctvom úloh zasadených do života vytvárať pozitívny vzťah k matematike*

- Vypracovanie pracovného listu **Kupujeme psa**
- Orientácia v tabuľke
- Vyhľadávanie informácií z tabuľky
- Využitie informácií pri riešení
- Diskusia žiakov na tému starostlivosť o domáce zvieratá, vyjadrenie vlastného názoru – starostlivosť, zodpovednosť, finančné náklady spojené s chovom

Matematika pre život - Zbierka úloh na rozvoj matematickej gramotnosti žiakov primárnej školy
 © Katedra matematickej edukácie, Pedagogická fakulta PU v Prešove, matematikaprezivot@gmail.com

Kupujeme psa

Mojím najväčším želaním je mať doma psa. Nie je to však jednoduché, pretože nebyvame v dome so záhradou, ale v panelovom byte. Tento rok som presvedčila rodičov, aby mi nejakého psika kúpili. Na internete som našla túto ponuku aj s fotografiami psov.

Aktuálna ponuka psov					
plemeno	Podhalandský ovčiak	Austrálsky hodvábný teriér	Dalmatinský pes	Čau čau	Jack Russel teriér
narodeny	márc 2008	máj 2010	september 2010	apríl 2009	november 2010
výška (v kohútiku)	65-70 cm	23-26 cm	56-58 cm	48-56 cm	25-30 cm
náročnosť	potreba priestoru a výbehu	zvyšená starostlivosť o srst	voľnosť, dostatočný výbeh	zvyšená starostlivosť o srst	nenáročný
charakter	pokojný, spoľahlivý	vtřík, hravý, nepokojný	hravý, spoločenský	spoločenský, prítulný, pokojný	veselý, energický, hravý
vhodný na chov	dom	byt	dom	dom aj byt	byt
cena	56 €	41 €	48 €	39 €	37 €

Veľmi ma to zaujalo, a tak som sa rozhodla, že si jedného z nich vyberiem. Na to som potrebovala vedieť čítať údaje z tabuľky. Možno to vyzeralo jednoducho, ale vyskúšajte si sami, ako by ste to zvládli.

Úloha 1: Z tabuľky zisti a doplň odpovede k nasledujúcim otázkam:
 Ktorý pes sa narodil v septembri v roku 2010? .....
 Ktorý pes je vyšší ako 40 cm a je vhodný na chov v byte? .....
 Ktorý psík stojí menej ako 40 eur? .....

Ja by som si najradšej kúpila všetkých psíkov.

Úloha 2: Koľko eur by som potrebovala, keby som sa rozhodla kúpiť si všetkých psíkov?

Vypočet:

Odpoved: .....

Matematika pre život - Zbierka úloh na rozvoj matematickej gramotnosti žiakov primárnej školy
 © Katedra matematickej edukácie, Pedagogická fakulta PU v Prešove, matematikaprezivot@gmail.com

Keď kupujeme psa je veľmi dôležité vedieť, koľko má rokov. Psi sa tak, ako ľudia, správajú v každom veku inak. Ako šteniatka sú hraví a nezbudné a ako dospelí jedinici sú pokojnejší a spofahlivejší. Jeden rok pre človeka predstavuje sedem rokov pre psa.

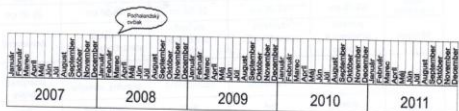
Úloha 3: Odpovedz na nasledujúce otázky:

Koľko rokov má Podhalandský ovčiak v skutočnosti? .....

Koľko je to „psích“ rokov? .....

Ktorý zo psov je najmladší? (Pomôž si tým, že si na časovej osi vyznačíš, kedy sa približne

ktorý psík narodil.) .....

No a najťažšie bude, ako vždy, vybrať takého psika, s ktorým budú všetci spokojní.

Mamička povedala: „Mel by byť krátkosrstý, nechcem mať chlpy po celom byte.“

Brat povedal: „Nech nie je starší ako 8 mesiacov, aby som ho mohol vycvičiť.“

Sestra povedala: „Nech je malíčky, nie vyšší ako 30 cm.“

Otecko povedal: „Nech nestojí viac ako 45 €.“

Ja by som chcela, aby bol veselý a hravý.

Úloha 4: Pomôž mi vybrať takého psika, ktorý by vyhovoval každému členovi našej rodiny. Svoje rozhodnutie zdôvodni!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Edukačná aktivita : Hlvolam – tangram

VVC: Rozvíjať tvorivosť, logické myslenie a priestorovú orientáciu, jemnú motoriku, kombinačné= schopnosti, trpezlivosť, schopnosť spolupracovať, upevňovať matematické pojmy geometrických tvarov prostredníctvom manipulácie s hlvolamom.

Priebeh aktivít:

- Skladanie postavičiek zvierat pomocou tangramu (podľa predlohy, bez predlohy)
- výtvarné dotváranie prostredia, v ktorom zvieratá žijú

Edukačná aktivita : Separáčikovia

VVC: Budovať a rozvíjať environmentálnu gramotnosť (povedomie) tak, aby žiaci rozumeli environmentálnym pojmom, príčinám a dôsledkom negatívnych zásahov človeka do životného prostredia, aby si budovali kladný vzťah k prírode, cítili potrebu prírodu chrániť a starať sa o ňu.

Priebeh aktivít:

- Triedenie odpadu do vhodných kontajnerov

Čitateľská gramotnosť

Edukačná aktivita : Hra Milionár

VVC: Rozvoj čítania s porozumením prostredníctvom hry

Priebeh aktivít:

- Prečítanie zadania úloh
- Prečítanie a výber možnosti vzhľadom na uplatnenie gramatických pravidiel a osvojeného učiva z predchádzajúceho ročníka.

4. ročník

Matematická a finančná gramotnosť

- na ne boli zamerané úlohy na matematike.

VVC: Rozvoj základných kompetencií - uplatňovať rozhodovanie v osobných financiách a rozvíjať spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Priebeh aktivít:

- Motivačný rozhovor o pojmoch- nakupovanie, tovar, potraviny, oblečenie, peniaze, šetrenie, vreckové.
- Didaktická hra Na obchod – práca v skupinách. Improvizácia vo vzťahu obchodník, zákazník.
- Riešenie príkladov na vypočítanie konkrétneho nákupu.
- Samostatné vypracovanie pracovného listu pod názvom - Nina a nakupovanie, kde riešili úlohy na 1.a 2. úrovni MG.

Matematika pre život - Zbierka úloh na rozvoj matematickej gramotnosti žiakov primárnej školy
© Katedra matematickej edukácie, Pedagogická fakulta PU v Prešove, matematikaprezivot@gmail.com

Nina a nakupovanie *L.P.*

Nina dostáva od rodičov vreckové. Za ušetrené peniaze rada nakupuje nielen sladkosti, ale i oblečenie. Nina si včera za svoje vreckové kúpila čokoládu.

Jednu čokoládu (na obrázku v úlohe 1), rozdelila na polovicu. Jednu polovicu dala sestre (vyfarbi polovicu čokolády hnedou). Z druhej polovice čokolády dala tretinu Alexovi (vyfarbi tretinu danej časti čokolády červenou). Zo zvyšnej časti čokolády dala jednu štvrtinu Félixovi (vyfarbi štvrtinu danej časti čokolády modrou).

Úloha 1: Vyznač zelenou zvyšnú časť čokolády, ktorá NINE ostala. Koľko tretín z celej čokolády jej ostalo?

Miesto na pomocné výpočty:

Odpoveď:.....

Nina má narodeniny. Rozhodla sa preto, že za svoje úspory kúpi na pripravovaný večierok nejaké dobroty.

Úloha 2: Nina v cukrárni objednala tortu (na obrázku zobrazená sivou farbou). Akú časť torty objednala?

Odpoveď:.....

Úloha 3: V pekárni kúpila buchty. Zo všetkých buchiet, ktoré v pekárni mali, kúpila presne dve tretiny. Zakrúžkuj buchty, ktoré Nina kúpila.

108

Matematika pre život - Zbierka úloh na rozvoj matematickej gramotnosti žiakov primárnej školy
© Katedra matematickej edukácie, Pedagogická fakulta PU v Prešove, matematikaprezivot@gmail.com

V obchode „Marilka“ mali dnes akciu. Nina si tam kúpila dve šatky a zaplatila za ne 8 €, čo bola cena dvakrát nižšia, ako by zaplatila za rovnaké šatky v „Teranovke“.

Úloha 3: Odpovedz na nasledujúce otázky:

Koľko eur by zaplatila Nina za šatky v „Teranovke“?

Výpočet:

Odpoveď:.....

Koľko eur pri tejto kúpe Nina ušetrila?

Výpočet:

Odpoveď:.....

Nina sa rozhodla, že tričká, ktoré sú jej malé, predá a kúpi si nové. Nové tričká stáli spolu 14 €. Za staré tričká zaplatila pred pár rokmi dvakrát menej.

Úloha 4: Koľko stáli kedysi Ninine tričká?

Výpočet:

Odpoveď:.....

109

Čitateľská gramotnosť

- na hodine slovenského jazyka pracovali s pracovným listom, ktorý bol rozdelený do troch zložiek
- jazykovej, literárnej a slohovej.

VVC: Porozumenie explicitne vyjadreným informáciám a ich vyhľadávanie v texte, vyvodenie priamych záverov, interpretácia myšlienok a informácií.

Priebeh aktivít:

- Práca s textom pod názvom Medovníkári:
- vyhľadávanie informácie v texte a logicky dopĺňať do odpovedí,
- odpovedať na otázky, vyhľadávať slovné druhy, určovať hlavnú myšlienku textu, vytvárať ilustráciu k textu.
- Svoje poznatky prepojiť s vedomosťami z Vlastivedy, s učivom o remeslách a obchode v minulosti. Porovnávať ako sa obchodovalo, akými platidlami ľudia platili, argumentovať, hľadať pozitíva a negatíva obchodov súčasnosti a minulosti.
- Slohová zložka pracovného listu bola zameraná na vytvorenie návrhu pozvánky na danú tému.

1. Prečítaj si text.

„Medovníkári, nazývaní aj perníkári, vyrábali medovníky či perníky zo špeciálneho cesta, ktoré sa skladilo medom a ľalio do osobitných foriem vyrezávaných z dreva. Predávali aj vosk, med a medovinu. Prešporský medovníkársky cech združoval medovníkárov z Prešporoka, Trnavy, Modry, ako aj z horných a dolných častí Uhorska. Medovníkári vyrábali okrem medovníkov aj sviečky...“

(z knihy Remeslá a cechy v starom Prešporoku)

*cech= skupina ľudí, ktorí vykonávajú rovnaké remeslo (murári, kožušníci, kominári,...)
*Prešporok= starší názov Bratislavy
*medovina= nápoj z medu

2. O akom remese si sa dočítal v texte? _____

3. Z akého materiálu boli vyrobené formy na medovníky či perníky? _____

4. Aké produkty predávali medovníkári okrem medovníkov?

a) med, vosk, medovinu
b) medovinu, cesto, vosk
c) med, medovníky, medovinu

5. Ktoré mestá združoval prešporský medovníkársky cech?

a) Prešporok, Trnavu, Bratislavu,
b) Bratislavu, Modru, Prešporok,
c) Trnavu, Modru, Prešporok

6. Aké cesto sa používalo na výrobu medovníkov? _____

7. Aký názov má kniha, z ktorej je tento text? _____

8. Napíš čo je to cech? _____

9. Napíš akú prácu vykonávali v minulosti tieto remeselníci:

a) ihlári _____
b) kožušníci _____
c) tkáči _____

10. Vyber, ktorá veta je pravdivá.

a) Formy na medovníkové cesto boli vyrobené zo železa.
b) Medovníkári vyrábali okrem medovníkov aj sviečky.
c) Cesto na medovníky sa skladilo cukrom.

Anglický jazyk

Žiaci na hodinách pracovali s pracovnými listami zameranými na čítanie s porozumením. Pracovné listy boli zamerané na rôzne oblasti slovnjej zásoby, napr. farby, oblečenie, časti tela. Žiaci kreslili postavy s danými časťami tela a vyfarbovali obrázky podľa zadanej farby oblečenia.

Hello. My name is Peter. I'm a boy.
I have got a yellow T-shirt, blue shorts,
green socks and black shoes. My ball is
brown.

Hello. My name is Lucy. I'm a girl!
I have got a green coat, an orange cap
and grey boots. My umbrella is red.

Aktivity na jednotlivých hodinách sekundárneho vzdelávania

5.ročník

Matematická gramotnosť

Edukačná aktivita: Úlohy na úrovni prepojenia a spracúvania viaczdrojových informácií

VVC: Prostredníctvom úloh zasadených do života vytvárať pozitívny vzťah k matematike, vnímať ju ako potrebu v reálnom živote, učiť používať matematické vedomosti v rôznych situáciách, formovať a kultivovať hodnotový systém žiakov

Priebeh aktivít:

- Motivačný rozhovor – finančné možnosti rodín – rozpočet a náklady na relaxáciu- význam spoločne tráveného času rodín pre emocionálny rozvoj – vyjadrenie názoru detí
- Vypracovanie pracovného listu **Rodinné plánovanie „plánujeme návštevu termálneho kúpaliska“**
- Úlohy úrovne U2 – žiaci riešili samostatne
- Úlohy úrovne U3 – niektorí žiaci pracovali samostatne, ostatní vytvorili skupinky a kooperovali v rámci nich pri riešení – hľadali jednoduché stratégie riešenia problému, spracovávali viacdrojové informácie
- Diskusia o spôsobe riešenia(uvažovania)
- „Naj“ dovolenka – odôvodňovanie

Slovenský jazyk a literatúra - čitateľská gramotnosť

Edukačná aktivita: Vypracovanie pracovného listu **PAPIERIK**

Priebeh aktivít:

- čítanie s porozumením – text bol pomerne jednoduchý, žiaci úlohám rozumeli, aj ich správne vypracovali.
- V texte bola zámerne pravopisná chyba – od nanuku – správne – od nanuka. Nikto zo žiakov si chybu nevšimol. Po upozornení našli všetky nesprávne napísané slová.
- tvorenie ilustrácie k uvedenému textu
- tvorba 4-veršových básničiek

5. minúta

Papierik (Uryvok)

Marcela si kúpila v samoobsluže nanuk na drevenej paličke. Pred obchodom si ho odbalila, pozrela sa, či sa nikto nevidia, a šup papierik na zem. Vykračuje si Marcela pomaličky po chodníku, vychutnáva dobrotu na paličke. Hneď by si šla kúpiť ešte jeden, ale už nemá peniaze. Zastala pred vchodom, kde býva. Oko jej padne na papier na trávniku. Leží priamo pod ich oknom, bývajú na prizemí. Už chcela povedať, kto si také miešo dovolil. No nepovedala nič. Pretože ten papierik bol taký istý, ako zahodila ona.

(Ružena Smatanová – Jozef Pavlovíč)

Úlohy na čítanie s porozumením:

1. proces:

- Kde si Marcela kúpila nanuk?

Odpoveď:

- Čo si kúpila Marcela v samoobsluže?

Odpoveď:

2. proces:

- Čo sa skrýva za zámenom „ho“ v druhej vete?

Odpoveď:

3. proces:

- Čo by si urobil ty s papierikom od nanuku?
- Správaš sa niekedy aj ty ako Marcela?

4. proces:

- Ako by sa dal využiť papierik od nanuku?
- Zmeň názov príbehu.
- Pokús sa dokončiť príbeh.

6. ročník

Slovenský jazyk a literatúra - čitateľská gramotnosť

Priebeh aktivít:

- práca s pracovnými listami – opakovanie učiva pred vstupnou previerkou
- vyhľadávanie nesprávnych slov vo vetách

6. ročník

Opakovanie učiva 5. ročníka – Rozvoj čitateľskej gramotnosti

Meno: ..... Dátum: .....

1. Doma vtedy vaňal med aj čerstvý chlieb. Vypíš z vety slová, v ktorých dochádza k spodobovaniu. Spoluhlásku, ktorá sa spodobuje, zakrúžkuj.

2. Želacia veta sa nachádza v možnosti:

a) Aké bude zajtra počasie?   b) Zatvoríte okno!
 c) Bárš by neprálo celý deň!   d) Idú k nám hostia!

3. Šikrami plastovej rolety presvitali ostré líče poludňajšieho slnka. Vypíš z vety podstatné mená a urči ich podľa zadania v tabuľke.

Podstatné meno	Rod	Číslo	Pád	Vzor

4. V ktorej možnosti je správne určené prídavné meno?

a) na čerstvej trávě - okostné, ženský rod, sg, L, vzor cudzia
 b) v jesennom počasí - okostné, stredný rod, sg, G, vzor pekné
 c) z kravského syra - vzťahové, mužský rod, sg, G, vzor pekný
 d) so sladkými chuťami - vzťahové, ženský rod, pl, A, vzor cudzia

5. Zimná bryndza je v porovnaní s letnou slanšou, pretože na konzerváciu sa používa soľ. Vypíš z vety prídavné meno, ktoré je vystupňované ..... a číslicou napíš jeho stupeň .....

6. Pri ktorom prídavnom mene sa uplatnilo rytmické krátenie?

a) bledý   b) biely   c) sivý   d) šedý

7. Správne určené gramatické kategórie slova *prišiel* sú v možnosti:

a) 3. osoba, jednotné číslo, oznamovací spôsob, prítomný čas
 b) 1. osoba, jednotné číslo, oznamovací spôsob, budúci čas
 c) 2. osoba, jednotné číslo, oznamovací spôsob, minulý čas
 d) 3. osoba, jednotné číslo, oznamovací spôsob, minulý čas

8. Sloveso so slabičnou predponou sú v možnosti:

a) odpísal, neviest, prišiel   b) vzplonuli, spadol, zničit'

c) zniezol, vyzýkô, vzdut' sa   d) skúsím, vpadnúť, získa

9. Podčiarkni zámeno vo vete *Zdravý sedliacky rozum kedysi panoval v našich dedinách.*

10. *Ach, tie listy, padajú ako divé, v jesennom čase to býva roztamilé. Vetrík im šepne čosi do uška a na zemi sa zaskvieva farbitá poduška.* A ktorým slovným druhom začína text?

B/Vypíš z textu: C/Urči:

a) priravovanie   a) literárnu formu: .....
 b) personifikáciu   b) druh rýmu: .....
 c) zdôbnením   c) schému rýmu: .....

11. V ktorej možnosti sú uvedené znaky rozprávania?

a) Nedodržujeme časovú následnosť a uplatňujú sa najmä podstatné mená.
 b) Text neženie na úvod, jadro, záver a uplatňujú sa najmä slovesá.
 c) Text neženie na úvod, jadro, záver a uplatňujú sa najmä číslovky.
 d) Na časovej následnosti nezáleží a uplatňujú sa najmä prídavné mená.

12. Dopln' tvrdenie. Umelecký jazykový prostriedok *Damy odvárali náruť* so nazýva .....

13. Vyber dvojicu, v ktorej sú synonymá.

a) malý - veľký   b) hračka - hrať sa
 d) vetrík - vetrisko   d) búškať - šepkať

14. *Za málo muziky pýtal veľa peňazí.* Vypíš z vety antonymá. ....

15. *Milý rodiča, posielam Vám srdečný pozdrav z Bajžic, vaša Laura*

V pozdrave sú dve pravopisné chyby. Napíš chýbné slová správne. ....

BONUS
 Prepiš do priamej reči uvedenú vetu.
 Tretina učiteľa vyzvala žakov, aby sa zúčastnili zberu papiera. ....

7. ročník

Matematika - matematická gramotnosť

Žiaci 7.A si zahrli hry na porozumenie čísel:

1. Stáli v kruhu a hovorili čísla, pri násobku vopred zadaného čísla, nepovedali číslo ale tleskli, kto sa pomýli, vypadáva. Hra sa obmieňala s rôznymi číslami. Pri malej násobilke problém nebol, pri väčších násobkoch dochádzalo k častejším chybám.
2. Hra „Kto má...?“ – každý žiak dostal papierik so zadaním „Mám číslo... Kto má ... krát viac?/Kto má o ...menej?“ Kto mal výsledok na svojom papieriku, ozval sa a čítal čísla aj celý text zo svojho papierika. Takýmto spôsobom sme prešli všetky čísla. Zahrli sme sa aj tichú verziu – žiaci si vytiahli papieriky znovu a ich úlohou bolo zoradiť sa do radu ako majú výsledky za sebou bez jediného slova. Bez slova sa to

Príloha 2 Kto má

Mám číslo 100. Kto má o 20 menej?	Mám číslo 33. Kto má 3-krát viac?	Mám číslo 175. Kto má 2-krát viac?
Mám číslo 80. Kto má dvakrát menej?	Mám číslo 99. Kto má 9-krát menej?	Mám číslo 350. Kto má 10-krát menej?
Mám číslo 40. Kto má o 10 viac?	Mám číslo 11. Kto má 6-krát viac?	Mám číslo 35. Kto má 3-krát viac?
Mám číslo 50. Kto má 5-krát menej?	Mám číslo 66. Kto má o 10 menej?	Mám číslo 105. Kto má o 15 menej?
Mám číslo 10. Kto má 3-krát viac?	Mám číslo 56. Kto má o 7 menej?	Mám číslo 90. Kto má 4-krát viac?
Mám číslo 30. Kto má o 50 viac?	Mám číslo 49. Kto má 7-krát menej?	Mám číslo 360. Kto má o 40 menej?
Mám číslo 80. Kto má 10-krát menej?	Mám číslo 7. Kto má 20-krát viac?	Mám číslo 320. Kto má o 20 menej?
Mám číslo 8. Kto má 6-krát viac?	Mám číslo 140. Kto má o 50 viac?	Mám číslo 300. Kto má 2-krát menej?
Mám číslo 48. Kto má o 15 menej?	Mám číslo 190. Kto má o 15 menej?	Mám číslo 150. Kto má o 50 menej?

úplne nepodarilo, ale nakoniec úlohu zvládli. Zvlášť pre tichej verzii tejto hry sa vždy ukážu v skupine vodcovské typy, ktoré riadia to, ako trieda úlohu rieši.

V 7.B triede žiaci vypracovávali vo dvojiciach pracovný list, komunikovali, vyjadrovali svoje názory, rozoberali text.

Vyhodnotenie: úroveň finančnej gramotnosti v tejto triede dosiahol priemernú úroveň.

40x

Pracovný list- Medzinárodný deň gramotnosti- 8.9.
Finančná gramotnosť 7.roč.

Aktivita1: Brigáda
Deviatik Pafo sa rozhodol, že si kúpi nový mp3 prehrávač iba za 60 zedov, ktorý si vybral na webovej stránke www.finnmp3.com. Rodičia mu mp3 prehrávač schválili pod podmienkou, že si na jeho kúpu zarobi. Pafo si našiel dve rôzne ponuky na rozmanité letákov a venenie psa.

Prvá ponuka: „Chceš si zarobiť bez veľkej námahy? Roznos letákov je to pravé pre teba! Roznos letákov v útorok a piatok. Odmena za každý roznos 5 zedov.“

Druhá ponuka: „Hľadám milého človeka s dostatkom času popoludní na starostlivosť o môjho psíka miláčika. Stačí vyvenčiť a nakŕmiť každý deň až cez víkend. Denná mzda 2,50 zedov.“

Otázka č. 1 Ktorú z ponúk si má Pafo vybrať, aby si mohol kúpiť mp3 prehrávač čím skôr? Odôvodnite.

Otázka č. 2 Uveďte aspoň 2 pozítiva a 2 negatíva pri každej ponuke.

Aktivita2: Príjmy a výdavky rodiny
V tabuľke sú zaznamenané príjmy a výdavky rodiny Novákových za jednotlivé mesiace.

Mesiac	Príjem(zed)	Výdavky(zed) nájom a energie	Výdavky strava(zed)	Výdavky telefony(zed)
január	1245	330	450	56
február	1030	330	417	50
marec	1018	330	461	53
apríl	1412	330	492	61
máj	1375	330	430	70
jún	1265	330	420	62

Otázka č.3 : V ktorom mesiaci bol rozdiel medzi príjmom a výdavkami najvyšší? Odôvodnite.

Aktivita3: Prvý bicykel
Marenka si na brigáde zarobila 200 zedov a chce si kúpiť bicykel, aby sa mohla v škole prihlásiť na krúžok cestujúcich bicyklami spolu. Chce, aby jej bicykel obsahoval tieto doplnky: stan, stojan na ťažiu, zadné blikajúce svetlo, tachometer, predné svetlo a tiež si musí kúpiť príbhu. V predajniach našla 7 bicyklov a k nim tie sú doplnky, niektoré však treba dokúpiť.

bicykel	Cena bicykla	Stojan*	Stojan na ťažiu*	Tachometer*	Predné svetlo*	Zadné svetlo*	Príbha*
1	174	+	7	+	6	+	21
2	176	5	9	15	9	9	24
3	169	+	9	+	+	9	22
4	189	7	8	17	7	8	23
5	190	+	10	+	+	+	25
6	196	6	+	+	+	7	20
7	188	+	9	18	+	7	26

Poznámka:
*Označenie "+" znamená, že bicykel má doplnok zahrnutý už v cene bicykla a „číslo“ v tabuľke predstavuje cenu, ktorú treba doplatiť.

Otázka 4: Pomôžte Marenke vybrať bicykel so všetkými doplnkami tak, aby zaplatila najmenšie peňazí (odôvodnite)

Aktivita4: Stanovačka

Piati kamaráti sa dohodli, že v lete pôjdu stanovať. Plánujú si kúpiť spoločne stan. Na jeho kúpu prispieje každý rovnakou sumou. Jeden z nich však teraz nemá peniaze. Preto ostatní zaplatia o 10,50 zedov viac ako bol pôvodný plán.

V ponuke majú dva typy stanov:

Názov	Počet osôb	Cena (v zedoch)
Husky Boston	5	230
Coleman Traiblazen	5	205

Otázka 6: Budú si môcť z spoločných peňazí kúpiť stan z ponuky? Odôvodnite.

Otázka 7: Koľko by musel prispieť každý kamarát, ak by si chceli kúpiť stan Husky Boston?

Aktivita5: Zbierka pre spolužiaka

Na začiatku školského roka žiaci v triede 6.A zorganizovali finančnú zbierku na liečenie pre jedného svojho spolužiaka. Individuálne príspevky od žiakov sú zapísané do tabuľky:

Meno darcu	Darovaná suma (v zedoch)
Katka	10
Eva	5
Peter	5
Adam	3
Nora	10
Erik	4
Ivan	8
Jano	5
Zuzka	10
Renáta	2

Otázka 8: Aký je priemerný príspevok na žiaka?(odôvodnite)

Slovenský jazyk a literatúra - čitateľská gramotnosť

Edukačná aktivita: Práca s literárnym textom, opakovanie učiva slov. jazyka a literatúry.

Priebeh aktivít:

- na základe ilustrácie tvorba 4-veršových básní s rôznymi podmienkami – voľný verš, združený rým, striedavý rým
- súťažné úlohy – žiaci dostali v obálke básne s poprehadzovanými strofami, ich úlohou bolo strofy správne zoradiť
- nedokončené strofy – úlohou bolo vytvoriť chýbajúce verše

7. úloha

Čítajte a odpovedajte na otázky.

Ján Smrek
1901 (1891) - 1975
Ján Smrek (1891 - 1975) bol slovenský básnik, dramatik a publicista. Venuje sa literatúre od študentských rokov. Jeho básne sú vyznačené výraznou obraznosťou a lyrizmom. Veľmi populárne sú jeho verše o láske a prírode. Známy je aj jeho román "Práca a láska".

1. V ktorom mesiaci bol rozdiel medzi príjmom a výdavkami najvyšší? Odôvodnite.
A. január
B. február
C. marec
D. apríl

2. V ktorom mesiaci bol rozdiel medzi príjmom a výdavkami najnižší? Odôvodnite.
A. január
B. február
C. marec
D. apríl

3. Vymplň iný mesiac!

4. Ktoré gramatické kategórie a vzor zodpovedajú podčiarknutému prídavnému menu v básni?
A. ženský rod, jednotn. nominatv, číslo
B. ženský rod, jednotn. nominatv, plný
C. mužský rod, plurál, genitv, plný
D. ženský rod, plurál, genitv, plný

5. Doplní správnou podstatnú. Popisy si vyber z zložiek:
Prídavné meno, pr ktorých vieme vyviesť ako porovnávajúci vzťah medzi dvoma objektami, sú: (časť - celok) - celok. Prídavné mená sa skladajú podľa vzoru: _____
(júli, marš, mesto, muž, jasný)

6. Uveď, ktoré slovo patrí k synonymom prídavného mena krásne.
A. krásny
B. krásna
C. krásny

7. V ktorej z možností je správnym tvar prídavného mena?
A. Bol to krásny mladík úbohý.
B. V ranných hodinách som ospalý.
C. Zostaním energiu počas adýchajúcich chviliek.

8. Vypíš z básne 3 prídavné mená a uveď vzor, druh a gramatické kategórie.

Prídavné meno	Vzor	Druh	Rod	Číslo

9. Prácu s Malým synonymickým slovníkom alebo s internetom (slovnik.dovrecka.sk) nájdú k prídavným menám synonymá a antonyma.

Prídavné meno	Synonymum	Antonymum
práca		
živý		

10. Napíš ideu básne.

11. Vymysli reklamný slogan na predaj básničkej zbierky Jána Smreka. (3 vety)

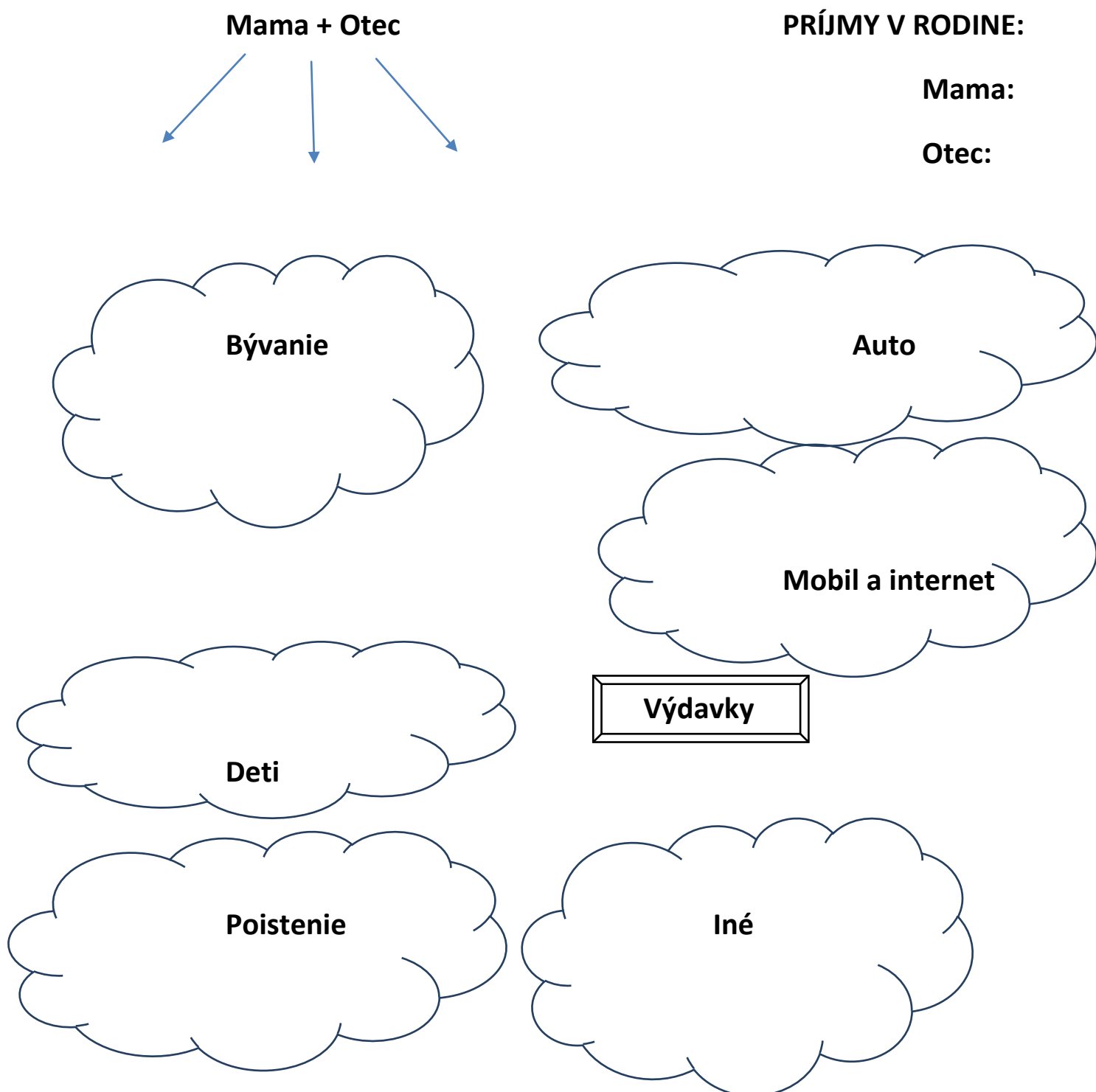
12. Na obrázku sa nachádza portrét Jána Smreka. Urob vonkajšiu charakteristiku autora.

8. ročník a 9. ročník

Matematika - finančná gramotnosť

Žiaci sa pomocou losovania papierikov rozdelili do skupín, kde vytvorili 4-5 členné rodiny. Dostali pracovný list, kde si mali zapísať, aké veľké deti majú (mohli si úplne slobodne vymyslieť vek detí) a zadefinovali si príjem rodičov. Následne mali spoločne spísať, aké sú podľa nich výdavky v rodine v jednotlivých oblastiach. V spoločnej reflexii na záver sme prešli, aké výdavky dali k jednotlivým skupinám, čo všetko spadá do výdavkov jednotlivých skupín. Tiež sme zhodnotili, či vyšli z príjmu, čo robiť v situáciách ak peniaze ešte zvýšili a čo vtedy, ak boli výdavky väčšie.

Slovenský jazyk a literatúra - čitateľská gramotnosť

8. ročník

Priebeh aktivít:

- práca s nesúvislým vecným textom, úlohy z neho vyplývajúce
- práca s pracovným listom

Opakovanie učiva 7.ročníka – Rozvoj čitateľskej gramotnosti

Meno:

Trieda:

TEXT 1

1. Ktoré tvrdenie o TEXTE 1 je pravdivé?

- a) súvislý umelecký text
b) nesúvislý umelecký text
c) nesúvislý vecný text
d) súvislý vecný text

2. Z TEXTU 1 vyplýva, že:

- a) 40% ľudí má modré oči,
b) najviac ľudí má hnedé oči,
c) 40% ľudí má hnedé oči,
d) najmenej ľudí má zelené oči.

3. Z TEXTU 1 nevyplyva, že:

- a) hnedookých ľudí je viac ako čiernookých,
b) čiernookých ľudí je najmenej,
c) modrookých ľudí je viac ako čiernookých,
d) najmenej ľudí je modrookých.

4. Ktoré tvrdenie nevyplyva z TEXTU 1?

- a) Viac ako 30% ľudí má modré a hnedé oči.
b) Viac ako 20% ľudí má modré, zelené a hnedé oči.
c) Viac ako 30% ľudí má iba zelené oči.
d) Viac ako 35% ľudí má hnedé oči.

5. Z grafu TEXTU 1 vyplýva, že u ľudí neprevládá:

- a) čierna farba očí,   b) modrá farba očí,   c) zelená farba očí,   d) hnedá farba očí.

6. Vypíš z TEXTU 1 slovo, v ktorom je uplatnené rytmické krátenie: .....

7. Koľko prídavných mien v TEXTE 1 sa skloňuje podľa vzoru pekný? .....

8. Vypíš z TEXTU 1 podstatné meno, ktoré sa skloňuje podľa vzoru mesto. ....

9. Vypíš z TEXTU 1 podstatné meno, pre ktoré platí: ženský rod, sg, L, vzor žena: .....

10. Napíš, ktoré ohybné slovné druhy sa v TEXTE 1 nevyskytujú: .....

11. V TEXTE 1 sú číslovky: a) základné,   b) radové,   c) násobné,   d) neurčité.

12. Grafické znázornenie výsledkov prieskumu o farbe očí je veta:

- a) jednočlenná slovesná,   b) jednočlenná neslovesná,   c) dvojčlenná úplná,   d) jednočlenná úplná.

P. ročník

9. ročník

Priebeh aktivít:

- práca s textom, úlohy k textu (súvislý aj graf)
- hra s veselým príbehom – prešmyčky – tvorenie slov s poprehadzovaných slabík

4.P, 9.B

2.1. Ukážky a úlohy

Ukážka I
Jazda mimoriadnym vlakom ZA KRÁSAMI SLOVENSKA
Redakcia časopisu Krásy Slovenska a sekcia pešej turistiky KST

vás pozývajú na jazdu
MIMORIADNYM VLAKOM ZA KRÁSAMI SLOVENSKA
pri príležitosti

47. ročníka stretnutia čitateľov časopisu KRÁSY SLOVENSKA
na vrchu Šimonka v Slanských vrchoch

Vlak bude v prípade záujmu (aspoň sto cestujúcich) vypravený **27. mája 2011** o 12.00 hod. z hlavnej stanice v Bratislave a cez Trnavu, Trenčín, Žilinu, Liptovský Mikuláš a Poprad bude smerovať do Prešova. Predpokladaný príchod je o 18.00 hod.

V sobotu 28. mája sa uskutoční spoločný výstup z obce Zlatá Baňa na vrch Šimonka a po ňom kultúrny program v obci Zlatá Baňa. Odchod vlaku na spätnú cestu do Bratislavy (tou istou trasou) bude 29. mája o 12.00 hod. zo železničnej stanice v Prešove. Predpokladaný príchod do Bratislavy je o 18.00 hod.

Súčasnou vlakovú správu bude aj spoločenský vozeň s možnosťou občerstvenia, v ktorom sa počas celej cesty uskutočnia sprievodné podujatia:

- premietanie fotografií z ciest za krásami Slovenska (redakcia Krásy Slovenska),
- krátke prednášky a premietanie fotografií z ciest do Himalájí a Južnej Ameriky (Marián Šajnoha a ďalší),
- koncert skupiny Jednofázové kvasenie,
- koncert pesničkára Klimenta Ondrejku a skupiny Prešporok,
- ďalšie sprievodné akcie.

Cena spätočného lístka pre cestujúcich z Bratislavy a Trnavy bude 30 eur, pre cestujúcich z Trenčína a zo Žiliny 20 eur, pre cestujúcich z Liptovského Mikuláša a Popradu 10 eur.

Zľava pre predplatiteľov časopisu Krásy Slovenska: 10 % z ceny lístka.

Rezervácie cestovných lístkov na mimoriadny vlak Za krásami Slovenska prijímame do 31. marca 2011 v redakcii časopisu Krásy Slovenska:
info@krasyslovenska.sk
tel.: 02/5465206, 091 832 160.
Doprava z Prešova do Zlatej Bane a späť budú zabezpečená.

(Zdroj: Krásy Slovenska)

Ukážka II Mládež a médiá

Slovenský inštitút mládeže IUVENTA urobil výskum mediálnej gramotnosti mladých ľudí na Slovensku. Nasledujúci graf informuje o tom, ako odpovedali žiaci a študenti na jednu z viacerých otázok výskumu.

Predstavte si, že potrebujete získať nejaké informácie na vypracovanie školskej práce alebo úlohy. V ktorom z médií by ste ich hľadali?

Media Source	ZS (%)	SS (%)	VS (%)
noviny a časopisy	12,8	10,1	48,5
televízia/rozhlas	13,7	11,7	35,4
vyhľadávacie nástroje na internete	71,1	74,5	82,4
chat, ICQ, Skype a podobné služby	25,8	17,1	35,7
Iné médiá	6,7	13,8	9,2

Poznámka: Žiaci a študenti odpovedali na otázku tak, že označili, ktoré médiá sú pre vypracovanie školskej úlohy: veľmi dôležité, pomerne dôležité, priemerné dôležité, menej dôležité, najmenej dôležité.
(Zdroj: internet – upravené)

▼ Úloha č. 4
Deviatak Peter sa zúčastnil tohto výskumu. Za najdôležitejší zdroj informácií na vypracovanie školskej úlohy považuje odborné knihy. Ktorý číselný údaj zahŕňa aj jeho odpoveď?

Odpoveď: Iné médiá, kde 6,7%

▼ Úloha č. 5
Ako vplyva vek na záujem mládeže o vyhľadávanie informácií na internete?

Odpoveď: Čím sú starší, tým vyhľadávajú menej info na internete

Anglický jazyk - čitateľská gramotnosť

VVC: *Rozvoj sústredenosti a logického myslenia, upevňovanie slovnjej zásoby. Empatia, súcit.*

Priebeh aktivít:

- práca s neznámym textom – rozširujúce čítanie v jednotlivých ročníkoch (na konci učebníc)
- cvičenia na porozumenie
- krátke video v angličtine, diskusia o príbehu (morálne ponaučenie, význam pre život), rozvoj medziľudských vzťahov, empatie, porozumenia, súcitu
- vedieť správne pochopiť otázku a vyhľadať správnu odpoveď
- možnosť požičiavania si kníh zo školskej anglickej knižnice, motivácia, zdôraznenie významu čítania.

Zhodnotenie dňa:

Tieto aktivity sú príkladom toho, ako sme si v našej škole pripomenuli Deň gramotnosti. Tento rok to boli aktivity len na niektorých hodinách. Aj napriek tomu ich môžeme hodnotiť veľmi pozitívne. Niektorí učitelia pripravili pre žiakov netradičné formy vyučovania, problémové úlohy, zaujímavé aktivity, iní využili prvky projektového vyučovania. Žiaci s nimi riešili praktické úlohy, získané informácie sa učili spracovávať. A ukázalo sa, že vedomosti získané na vyučovaní sa dajú využiť v bežnom živote. Veríme, že sa im takýto spôsob učenia páčil.

Pripravili: vedúce MZ1.-4. ročník, PK Jazyk a komunikácia, PK Matematika a práca s informáciami

Spracovala: M. Píšová